

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Пенка Стилиянова Данова, Институт за балканистика

с Център по тракология – БАН

за дисертационния труд на Георги Димов

на тема „Градовете в Южна Италия между Изтока и Запада, XI–XII век“

(за присъждане на образователната и научна степен „доктор“)

Дисертацията е посветена на една обширна и значима тема, неразработвана досега у нас – развитието на градовете, на поселищната система и градоустройствения план, на градското стопанство в Южна Италия и на остров Сицилия (днес т.нар. Медзоджорно, ит.) в периода на Зрялото средновековие (XI–XII век). Към тази тема, богата на проблематики, докторантът е подходил прагматично, като в десет глави е успял да очертае развитието на града в Южна Италия и на о. Сицилия като функция от политическите промени, настъпили в региона. Целите на изследването са ясно формулирани в увода – състояние и развитие на града в Италианския юг при пристигане и установяване на норманската власт (с. 13); естеството на тази власт и нейното отношение към местното население (с. 14); градската икономика (с. 15) и градският облик на южноиталианските селища, който в известна степен остава строго индивидуален (с. 16). Очертани са хронологичният диапазон и географският ареал на изследването. Това е необходимо условие за успешното решаване на изследователските задачи, но също така и задължителен елемент при запознаването на българския читател с едно явление, което за векове напред ще бележи историята на Италия – разделението на Север и Юг в историческото битие на държавите от Апенинския полуостров. В увода е направен преглед на основните изследвания, посветени на града и градското стопанство през посочения период. Още тук проличава умението на докторанта да отсява първостепенното и значимото. Той разглежда и групира изследователите и техните трудове по степен на обобщеност и при проблемен подход (напр. В. Фалкенхаузен, А. Гийу и Жан-Мари Мартен, които са се спрели

по-подробно на византийската власт в Италианския Юг). Отбелязва също така, че на значими автори, разработили теми за поселищната история на Медзоджорно, ще се спре по-подробно в хода на изложението. Ще подчертая, че това е вероятно единствено възможния подход към италианската историография, която по традиция е ориентирана към онова, което у нас наричаме „краезнание“.

Впечатляващ е обемът на привлечения изворов материал. Освен писмените извори, разпределени по езиков принцип, в дисертационния труд е използван обилен материал от нумизматиката, сфрагистиката, археологията, произведения на изкуството и артефакти, както и карти и ведути от Ранното ново време, запечатали недостигнали до нас градоустройствени съоръжения и градежи (напр. ведута на гр. Мелфи и карта на провинция Бари от XVII столетие в богатия илюстративен материал, с. 447–509). За да обоснове промените, настъпили в Италианския Юг през разглеждания период докторантът неведнъж се позовава и на езиков материал, което представя и едно от достойнствата на труда му (напр. смесването и/или изместването на източната, гръцка, със западната, романска традиция в титулатурата на владетелите или в назоваването на селяните – вилани в м. парици, с. 133). Във връзка с терминологичния инструментариум, използван от докторанта, е и една от препоръките ми към труда му с оглед бъдещото му публикуване. Добре би било той да се стреми да избягва чуждиците и да намери или изкове българската им съответка (напр. в м. *incastellamento* – *окрепостяване*).

В заключение ще отбележа, че дисертационният труд на Георги Димов на тема „Градовете в Южна Италия между Изтока и Запада, XI–XII век“ разкрива способността на докторанта да работи умело и вечно с богат изворов материал, да ползва критично натрупаните досега изследвания върху историята на Италианския Юг от периода на норманското владичество, както и да прилага интердисциплинарния подход в изследването си. Това ми дава пълното основание да препоръчам на почитаемото жури да присъди на Георги Димов образователната и научна степен „доктор“.

София, 16 април 2014 г.

Подпис:

/доц.д-р Пенка Данова/